

Sygn. akt: I C 244/21 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sylwia Staniszevska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Dorota Cichorz-Dąbrowska

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2021 r. w Szczytnie na rozprawie

sprawy z powództwa H. J.

przeciwko V. L. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego V. L. Towarzystwo (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda H. J.:

odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 3.590,71 zł za okres od 01.01.2018r. do 27.05.2020r.,

kwotę 1200 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28.05.2020r. do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1017 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

IC 244/21

UZASADNIENIE

Powód H. J. wniósł o zasądzenie od pozwanego V. L. Towarzystwa (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. kwoty 1.200 zł z odsetkami umownymi za opóźnienie od dnia 28.05.2020 r. do dnia zapłaty, odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 3.590,71 zł od dnia 1.01.2018 r. do dnia 27.05.2020 r. oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu podniósł, że powód w dniu 2.06.2006 r. zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi potwierdzoną polisą nr (...). Pismem z dnia 20.02.2014 r. pozwany poinformował powoda, że umowa została rozwiązana z dniem 5.02.2014 r. Wartość rachunku na dzień wykupu ustalono na kwotę 15.256,94 zł, z której została potrącona kwota 3.590,71 zł tytułem opłaty likwidacyjnej. Pismem z dnia 18.05.2020 r. powód wezwał pozwanego do zwrotu opłaty w kwocie 3.590,71 zł. Pozwany pismem z dnia 27.05.2020 r. uznał częściowo zasadne roszczenie i podjął decyzję o wypłacie w kwocie 2.390,71 zł, zatrzymując kwotę 1.200 zł. Zdaniem powoda postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia oraz tabeli opłat i limitów wyczerpują dyspozycję art. 385¹ § 1 k.c., zaś pobrana przez pozwanego opłata likwidacyjna stanowi świadczenie nienależne.

Pozwany wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu swego stanowiska wskazał, że faktycznie zawarł z powodem w dniu 2.06.2006 r. umowę ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi potwierdzoną polisą nr (...). Umowa została zawarta na czas określony 15 lat. Ubezpieczający zadeklarował opłacanie składki w wysokości 300 zł miesięcznie. Umowa została rozwiązana w związku ze złożeniem przez powoda wniosku o wypłatę wartości wykupu w dniu 5.02.2014 r. Pozwana dokonała wypłaty na rzecz powoda wartości wykupu wyliczonej zgodnie z § 25 ust. 3 OWU tj. w wysokości wartości polisy pomniejszonej o opłatę likwidacyjną. Stawka opłaty likwidacyjnej wskazana jest w § 10 załącznika nr 1 do OWU. Do rozwiązania umowy doszło w ósmym roku jej obowiązywania. Opłata likwidacyjna wynosi zatem 100% wartości rachunku pomniejszone o 96,7%, a zatem wynosi 3.590,71 zł i taka kwota została potrącona. Na skutek pisma powoda z dnia 18.05.2020 r., pozwany dążąc do ugodowego załatwienia sprawy, wypłacił powodowi dodatkowo kwotę 2.390,71 zł.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia, który wynosi 3 lata zgodnie z treścią art. 819 § 1 k.c.

Ponadto wskazał, że powód zawarł umowę na podstawie znanych mu OWU, które jednoznacznie wskazują obowiązek uiszczenia opłaty likwidacyjnej w przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy ubezpieczenia. Powyższy wzorzec umowy (OWU) wiąże powoda na podstawie art. 384 k.c. i kształtuje treść umowy ubezpieczenia. Nie sposób zatem zgodzić się ze stwierdzeniem powoda, że pozwany w sposób nieuczciwy zataił czy próbował ukryć przed powodem istnienie ryzyka obciążenia opłatami likwidacyjnymi w sytuacji wcześniejszego rozwiązania umowy ubezpieczenia.

W świetle obowiązujących przepisów regulujących działalność ubezpieczycieli oraz w świetle treści umowy ubezpieczenia, zdaniem pozwanego nie ulega wątpliwości, że w umowach ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi, w razie rozwiązania tych umów, ubezpieczyciel może pobierać określone opłaty. Pozwana zawierając umowę ubezpieczenia z powodem poniosła z tego tytułu znaczne koszty. Koszty te są rozliczane i konsumowane zyskami uzyskiwanymi w kolejnych latach trwania umowy ubezpieczenia. Z założenia umowa z powodem miała trwać 15 lat. Rozwiązanie umowy przed upływem tego okresu powoduje, że koszty te nie mogły zostać w żaden sposób skompensowane zyskami uzyskanymi przez pozwaną z tytułu umowy ubezpieczenia. W konsekwencji koszty te są kompensowane opłatą likwidacyjną.

Zdaniem pozwanego OWU nie zawierają klauzul, o których mowa w art. 358¹ k.c. Postanowienia OWU zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Powód był zatem świadomy, że w razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na który została zawarta, wartość wykupu zostanie pomniejszona o opłatę likwidacyjną.

Sąd Rejonowy, ustalił następujący stan faktyczny:

Powód w dniu 2.06.2006 r. zawarł z (...) S.A. obecnie V. L. Towarzystwa (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. umowę ubezpieczenia na Życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi ze składką regularną, potwierdzoną polisą nr (...). Umowa została zawarta na czas określony 15 lat. Powód zadeklarował opłacanie składki w wysokości 300 zł miesięcznie. Załącznik do umowy stanowiły OWU na Życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Zgodnie z § 12 OWU umowa ulegała rozwiązaniu m.in. w przypadku wypłaty wartości wykupu z dniem złożenia wniosku o wypłatę wartości wykupu. Zgodnie z §25 OWU, ubezpieczający od drugiej rocznicy polisy miał prawo wystąpić o wypłatę wartości wykupu, pod warunkiem, że opłacił wszystkie składki regularne w należytym czasie, wymagane do dnia złożenia wniosku. Wysokość kwoty do wypłaty powstałej w wyniku naliczenia wartości wykupu pomniejszona miała być o opłatę likwidacyjną ustaloną zgodnie załącznikiem nr 1 do OWU, tj. w pierwszych dwóch latach polisy 100 %, od trzeciego roku polisy – 100% -(96,7%)^(K-T). (dowód: dokumenty k.12- 16, 42-43)

Warunku umowy ubezpieczenia nie były z powodem indywidualnie uzgadniane. Nie został mu wyjaśniona przyczyna ustalenia opłaty likwidacyjnej jak i mechanizm jej wyliczenia. (dowód: zeznania powoda k. 56)

Powód przed końcem terminu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, złożył do pozwanego wniosek o wypłatę wartości wykupu. W związku z tym wnioskiem umowa uległa rozwiązaniu z dniem 5.02.2014 r. Pozwany dokonał rozliczenia z tytułu umowy, ustalając wartość umowy na kwotę 15.256,94 zł. Kwotę tę pomniejszył o opłatę

likwidacyjną w wysokości 3.590,71 zł i wypłacił powodowi kwotę 11.666,23 zł. Pismem z dnia 18.05.2020 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 3.590,71 zł. W odpowiedzi na wezwanie, pozwany pismem z dnia 27.05.2020 r., poinformował powoda, że dążąc do ugodowego załatwienia sprawy, pozwany podjął decyzję o dobrowolnej wypłacie dodatkowo kwoty 2.390,71 zł. (dokumenty k. 17-23, 44, 45)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dokumenty przedłożone przez strony, których autentyczności nie była kwestionowana oraz na podstawie zeznań powoda, których wiarygodność nie została podważona przez pozwanego.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego roszczenie powoda zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności odnosząc się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia, to nie zasługuje on na uwzględnienie. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uchwale z dnia 10.08.2018 r. sygn.. III CZP 20/18, które sąd podziela, w umowie ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym roszczenie o wypłatę wartości wykupu ubezpieczenia, nie stanowiącej kosztów udzielenia ochrony ubezpieczeniowej, przedawnia się w terminie określonym w art. 118 k.c. Nie będzie miał tu zatem zastosowania termin przedawnienia trzech lat wynikający z art. 819 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 118 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym od 9.07.2018 r. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Stosownie do dyspozycji art. 5 ust.1 ustawy z dnia 13.04.2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104), który stanowi, że informacje o jednostce

do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Jeżeli zgodnie z ustawą zmienianą w art.1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z wpływem tego wcześniejszego terminu (art. 5 ust. 2 ustawa z dnia 13.04.2018 r.).

Gramatyczna wykładnia tego przepisu wskazuje, że regulacja z art. 5 ust. 2 cyt.ustawy obejmuje roszczenia, dla których skrócono termin przedawnienia, tj. roszczenia, które zgodnie z art. 118 k.c. i 125 k.c. w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 13.04.2018 r. przedawniały się z wpływem 10 lat.

W niniejsze sprawie należy przyjąć, że termin przedawnienia należy liczyć od daty rozwiązania umowy, tj. od 5.02.2014 r. i roszczenie nie uległo przedawnieniu przy uwzględnieniu terminu przedawnienia 10 lat wynikającego z przepisu art. 118 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym do 9.07.2018 r., ani przy uwzględnieniu terminu przedawnienia 6 lat wynikającego z przepisu art. 118 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym od 9.07.2018 r., liczonemu od daty wejścia w życie ustawy z dnia 13.04.2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 1104). W pierwszym przypadku roszczenie uległo by przedawnieniu z dniem 6.02.2024 r. a przy zastosowaniu nowych terminów przedawnienia z dniem 10.07.2024 r. Pozew został nadany w polskim urzędzie pocztowym w dniu 15.03.2021 r.

Powód dochodzi kwoty opłaty likwidacyjnej pobranej przez pozwanego w związku z rozwiązaniem przez powoda przed terminem umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym powołując się na to, że ogólne warunki umowy ubezpieczenia przewidujące pobranie opłaty likwidacyjnej stanowią niedozwolone postanowienia umowne zgodnie z art. 385¹ k.c.

Z dokumentów wynika, że w dniu 2.06.2006 r. Powód zawarł z umowę ubezpieczenia na Życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi ze składką regularną. Umowa została zawarta na czas określony 15 lat. Powód przed końcem terminu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, złożył do pozwanego wnioski o wypłatę wartości wykupu i w związku z tym umowa uległa rozwiązaniu z dniem 5.02.2014 r.

Pozwany podnosił, że opłata likwidacyjna została ustalona i pobrana zgodnie z OWU, o których powód wiedział.

W oparciu o wiarygodne zeznania powoda, sąd przyjął, że warunków umowy ubezpieczenia nie były z nim indywidualnie uzgadniane, nie został mu wyjaśniona przyczyna ustalenia opłaty likwidacyjnej jak i mechanizm jej wyliczenia.

Zgodnie z §25 OWU ubezpieczający od drugiej rocznicy polisy miał prawo wystąpić o wypłatę wartości wykupu, pod warunkiem, że opłacił wszystkie składki regularne w należnej wysokości, wymagane do dnia złożenia wniosku. Wysokość kwoty do wypłaty powstałej w wyniku naliczenia wartości wykupu pomniejszona miała być o opłatę likwidacyjną ustaloną zgodnie załącznikiem nr 1 do OWU, tj. w pierwszych dwóch latach polisy 100 %, od trzeciego roku polisy – 100% $-(96,7\%)^{(K-T)}$

Sąd Najwyższy w Wyroku z dnia 18.12.2013 r. I CSK 149/13 stwierdził, że postanowienia ogólnych warunków umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, przewidujące, że w razie wypowiedzenia umowy przez ubezpieczającego przed upływem 10 lat od daty zawarcia umowy, ubezpieczyciel pobiera opłatę likwidacyjną powodującą utratę wszystkich lub znacznej części zgromadzonych na rachunku ubezpieczającego środków finansowych, rażąco narusza interesy konsumenta i stanowi niedozwolone postanowienie umowne w świetle art. 385¹ zdanie pierwsza k.c. W uzasadnieniu powołanego orzeczenia, Sąd Najwyższy wskazała, że przejęcie przez ubezpieczyciela całości lub znacznej części środków w oderwaniu od rozmiaru uiszczonych przez ubezpieczającego składek rażąco narusza interes konsumenta a ponadto jest wyrazem nierówności stron tego stosunku zobowiązaniowego, gdyż kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami.

Podzielając stanowisko wyrażone w powołanym Wyroku, należy również zauważyć, że pozwany nie przedstawił dowodów pozwalających na sprawdzenie jego twierdzeń o kompensacyjnym charakterze opłaty likwidacyjnej mającej wyrównać pozwanemu uszczerbek majątkowy związany z wypowiedzeniem umowy przed okresem na jaki została zawarta. Z treści OWU wynika ponadto, że ubezpieczyciel pobiera w czasie trwania umowy różne opłaty (§ 26 OWU) Pozwany nie wykazała powiązania kosztów i ryzyka ubezpieczyciela z wysokością opłaty likwidacyjnej uregulowanej w OWU i w załączniku nr 1 do OWU.

Należy zauważyć, że ostatecznie pozwany tytułem opłaty likwidacyjnej pobrała kwotę 1.200 zł, a więc niższą niż wynikałoby to z wyliczenia na podstawie załącznika nr 1 do OWU. Wysokość opłaty likwidacyjnej ustalona według wzorca z załącznika nr 1 do OWU nie oddaje jej kompensacyjnego charakteru, skoro w niniejszej sprawie ubezpieczycielowi wystarczała kwota 1.200 zł.

W tym stanie rzeczy na mocy powołanych przepisów, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.2000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28.05.2020 r., tj. następnego od decyzji pozwanego o wypłacie kwoty 2.390,71 zł, oraz odsetki od kwot 3.590,71 zł zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 98 k.p.c., na które składa się opłata od pozwu, opłata skarbowej od pełnomocnictwa, wynagrodzenie pełnomocnika.

z/1(...)

2(...)

3(...)

2(...)